

Второ заседание

Сряда, 22 март 1978 г.

(Открито в 9 ч.)

Председателствуваш Атанас Димитров: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители. Продължаваме с разискванията по отчета на председателя на Министерския съвет др. Станко Тодоров за дейността на правителството през 1977 г. и по проекторешението по отчета.

Има думата др. Йорданка Димитрова Марова — народен представител от Ямболски окръг.

Йорданка Марова: Уважаеми другарки и другари народни представители! Изразявам пълно съгласие с отчета за работата на правителството през изминалата 1977 г., изнесен от др. Станко Тодоров. В него обективно са посочени успехите, затрудненията и проблемите за изграждането на развито социалистическо общество в родината ни. Обосновано се сочат пътищата за повишаване ефективността и качеството на общественото производство. Съвършено правдиво е отразено и укрепването на международния авторитет на Народна република България.

В изказването си искам да спра вниманието ви на характерните моменти в развитието на Ямболски окръг и нашия текстилен комбинат „Тунджа“ през първите две години на седмата петилетка.

В изпълнение решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и Юлския пленум на Централния комитет на партията настъпиха положителни изменения в социално-икономическото развитие на окръга.

Постигна се нарастване на основните качествени показатели. Подобри се вътрешноотрасловата структура. Сега машиностроенето, химическата, текстилната и хранително-вкусовата промишленост дават 81 на сто от общата промишлена продукция. В селското стопанство продължи концентра-

цията и специализацията на производството, реконструкцията и модернизацията на материално-техническата база.

Успешно се изпълнява програмата за жизненото равнище, развиват се строителството, транспортът, търговията и съобщенията. За периода 1976 — 1977 г. бяха предадени на населението 2200 апартамента. Водоснабдени са 13 селища, построени са нови училища, детски градини, битови комбинати и др.

Значителни постижения имаме в областта на просветата, културата, здравеопазването, спорта и туризма, за които предоставяните средства ежегодно нарастват.

Заедно с това искам да взема отношение по някои нерешени проблеми на окръга.

Наличието на значителен брой предприятия и високата степен на замърсеност на околната среда изискват неотложно да започне строителството на пречиствателна станция в гр. Ямбол, за която трябва да се осигурят необходимите лимити и капитални вложения.

Повече от 10 години ямболската общественост поставя на вниманието на Министерството на народното здраве въпроса за построяването на нова окръжна болница в Ямбол, но той все не намира разрешение. В името на здравето на населението се налага строителството на болницата да започне още през 1979 г., за което министерството да осигури необходимите лимити.

Трудовият колектив на текстилния комбинат „Тунджа“ — Ямбол, в който аз работя, дава своя принос в производството на материални блага.

Изхождайки от състоянието на материално-техническата база на комбината и стратегическата задача за подобряване качеството и ефективността на производството, предлагам да се ускори решаването на следните въпроси:

пълна реконструкция и модернизация на класическото предене съгласно разработения инженерен проект, тъй като от 1963 г., когато е пуснат в експлоатация, комбинатът не е реконструиран за разлика от всички предприятия в системата на СК „Памукотек“;

автоматизиране и механизирание на трудоемките процеси; подмяна на съществуващото оборудване в тъкачните цехове със съвременни високопроизводителни тъкачни станове; реконструкция на климатичните камери и подобряване условията на труда, тъй като действащите са физически и морално остарели;

построяване на детски комплекс за децата на нашите работници.

През шестата петилетка и първите две години на седмата се решиха редица социално-битови проблеми на колектива, като най-голямата придобивка бе построяването на 264

апартаментата и общежитието с 354 легла. За тези големи грижи искам да изразя благодарността на целия трудов колектив към партията и правителството.

През последните години значително се разшири наставническото движение в нашия комбинат. От 50 през 1976 г. броят на наставниците през 1978 г. достигна 140.

Позволете ми да споделя опита си като наставник. В своя 30-годишен трудов стаж съм обучила около 50 работнички. При обучението на всеки млад работник пред мен възникваха въпроси: От къде да започна? Как да се отнеса с него? Какви форми на работа да използвам, за да спечеля доверие му? Постепенно стигнах до извода, че на младия работник липсва не само трудовият навик и професионалното умение, а често липсва организация на труда, самодисциплина, отговорност към колектива. За да възпитавам младия работник в труда, трябва да имаш сърце, голямо човешко сърце. Първата ми грижа беше всеки мой възпитаник да намери задоволство в труда, да обикне професията си.

Аз и моите другарки-наставнички — първенци и орденосънски, вдъхновени от 60-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция, в чест на Националната партийна конференция и 70-годишнината от създаването на нашето предприятие обявихме съревнование за 140 ударни дни. Ние обещахме да изпълним личните си планове и да произведем 600 т прежда, 960 хил. м тъкани и да преработим 160 т прежда в повече, да намалим браковете и нестандартната продукция с 0,3 на сто.

Позволете ми да докладвам пред вас и резултатите от поетото лично обещание да изпълня плана за седмата петилетка за две години и шест месеца. На 20 март т. г. изпълних своя петилетен план. *(Ръкопляскания)*

Изпълнението на това обещание е и нашият достоен отговор на Обръщението на Централния комитет на Българската комунистическа партия и указанията на др. Тодор Живков от Националното съвещание от 25 януари т. г.

Уважаеми народни представители! Искам да уверя Централния комитет на Българската комунистическа партия, народните представители и правителството, че комунистите, всички трудещи се и цялото население от Ямболски окръг са единни и сплотени около априлската линия на партията, начело с др. Тодор Живков, и ще работят всеотдайно за претворяване в живо дело решенията на Единадесетия партиен конгрес и предстоящата Национална партийна конференция.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата др. Иван Филипов, народен представител от София.

Иван Филипов: Другарки и другари народни представители! Изслушах с голямо внимание отчета на правителството, изнесен от председателя на Министерския съвет др. Станко Тодоров. В него е дадена вярна оценка за многостранната му дейност през 1977 г. Приемам изцяло постановките и набелязаните в него задачи, ще гласувам за неговото приемане от Народното събрание. Уверен съм, че този отчет ще бъде посрещнат с интерес и одобрение от целия български народ, в това число и от трудещите се от столицата.

Под ръководството на Централния комитет на партията, начело с др. Тодор Живков, и опирайки се на партийните, държавните, стопанските и обществените органи и организации, правителството разгърна плодотворна работа за изпълнение решенията на Единадесетия конгрес на партията и Юлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Както е отбелязано в доклада, правителството разработи и осъществи редица нормативни актове, които съдействуват за усъвършенстване производствено-организационните и управленческите структури, за по-точното прилагане принципите на социалистическото стопанисване и разпределение и за утвърждаване социалистическия начин на живот. В резултат на всичко това, както и на самоотвержения труд на народа, Народна република България направи нова голяма крачка по пътя на своя икономически, социален и културен възход.

Другарки и другари! За изпълнение решенията на Единадесетия конгрес на партията и Юлския пленум на Централния комитет, за изграждане на новото общество у нас дават своя принос и трудещите се от нашата столица София. Организираното масово социалистическо съревнование позволи да се разкрият нови резерви и успешно да се изпълнят утвърдените планове и поетите обещания.

Обещанието до Централния комитет на Българската комунистическа партия и др. Тодор Живков за годината бе изпълнено и преизпълнено по всички основни показатели. Планът за 1977 г. беше изпълнен комплексно 4 дни предсрочно. Надплановата печалба достигна 17 600 хил. лв. Планът за обществената производителност на труда е преизпълнен с 2,6 на сто, а за чистата продукция — с 1,8 на сто. Продукцията с оценка „К“ и „1“ достигна 43,3 на сто от стоковата продукция. Произведена е надпланова продукция за 71 млн. лв. Предсрочно са въведени в експлоатация пускови обекти. Построени са над 16 000 жилища и до.

Постигнати са реализации в изграждането, обновлението и благоустрояването на столицата, както и положителни резултати в изпълнение на задачите за утвърждаване на Со-

фия като крупен културен център с международно значение и образцов социалистически град. Жизненото равнище на трудещите се постоянно расте.

Тези и някои други положителни резултати в общественоекономическото развитие на столичния град са плод на усилията на стотиците хиляди труженици от материалното производство, комунално-битовото и научното обслужване. Те са резултат на непрекъснатите ежедневни грижи на Централния комитет и правителството, лично на др. Тодор Живков, за което трудещите се от София, всички ние, му изказваме гореща благодарност и признателност.

Критичният анализ на конкретната действителност в трудовите колективи и в града обаче показва, че съществуват редица слабости и неблагоприятия. Все още постиженията в областта на икономиката са под действителните възможности на града и отстъпват от някои достижения на високоразвитите страни. Вън от съмнение е, че главната причина за това трябва да се търси в изоставането на субективния фактор от реалните възможности на столичното стопанство. Сега пред ръководните и изпълнителските кадри в града, пред народните съвети и обществените организации стоят неотложните задачи да разкрият и използват тези възможности, да усъвършенствуват плановото ръководство на икономиката и социалистическата организация на труда, така както се изисква от докладната записка на др. Тодор Живков до Политбюро.

За да се отговори на тези изисквания, сега се отделя по-голямо внимание на въпросите за внедряване бригадната организация на труда и вътрешностопанската сметка, на увеличаването на сменността и рязкото намаляване на материалните разходи.

Поставена е добра основа по прилагането на новия подход в планирането. Сега стана по-реално участието на всички трудещи се във формирането на плана. Успоредно с това има отделни рецидиви на стария подход в планирането — неуточнени качествени показатели, необвързки на производствената програма с реализацията, с необходимите суровини и материали. Разбира се, органите на правителството вземат мерки и ние вярваме, че тези въпроси ще се решат.

През последните години в София, в изпълнение указанията на партията и правителството, е извършена значителна работа за реконструкция и модернизация на основните фондове в производството и в обслужващата сфера. През 1977 г. са реконструирани и модернизирани 42 обекта в промишлеността и 85 в обслужващата сфера. Над 70 на сто от капиталните вложения са използвани за реконструкция и модернизация. Но и тук трябва да отбележим, че се срещат не-

малко проблеми и трудности от обективен и субективен характер.

Редица министерства и други ведомства насочват капиталните вложения на петилетката за модернизация и реконструкция повече за последните две години на петилетката, държат при себе си големи резерви, с което се забавя изпълнението на задачата в редица столични предприятия. Такъв е случаят например с Комбината за полуцелулоза и картон, чието оборудване е много износено. Неоправдано се отлага реконструкцията на железопътния завод „Г. Димитров“, завод „Г. Кирков“, втория етап на хладилния завод „Антон Иванов“, ЗЕМ „В. Коларов“, Завода за трансформатори и др. Съвсем недостатъчна и неотговаряща на изискванията е материално-техническата база на такова важно за столицата предприятие като Автокомбината за товарни превози, в който се концентрират почти всички товарни автопревози в София.

Партийните, държавните, стопанските органи в града полагат все по-големи усилия за решаване проблема за качеството.

В изпълнение решението на Секретариата на Централния комитет на партията 63 предприятия в столицата внедриха комплексна система за управление на качеството на производството. Сега близо $2/3$ от стоковата продукция се произвежда в предприятията, внедрили системата, т. е. чрез използване на комплекса от заводски нормали и стандарти. Качеството в предприятията, които работят по системата, значително се повиши. Системата вече се прилага и от нова група предприятия, експериментира се и в някои организации на строителството, селското стопанство, общественото обслужване и научноизследователската дейност. Целта е до края на петилетката в основни линии системата да се внедри в целия град. За това голяма полза ще допринесе съвместната работа със сродни предприятия в побратимена Москва.

Следващият проблем, засегнат в отчета на правителството, върху който бих искал да се спра, е научно-техническият прогрес и ефективното научно обслужване на производството и социалната практика. В тази насока са постигнати положителни резултати. Редица научноизследователски институти, развойни и внедрителски звена постигнаха висока ефективност.

Определено трябва да заявим обаче, че общото състояние на научното обслужване е неудовлетворително. Истина е, че планът за науката и внедряването се преизпълнява, но това не показва нито действителните възможности на научно-техническия потенциал в София, нито потребностите на живота. Постигнатото е под изискванията на Централния

комитет на партията и съвременното световно равнище. Ето защо сега се вземат всички необходими мерки за осъществяване на още по-тясна връзка на научната и развойната дейност с производството.

Ние смятаме, че е целесъобразно конструкторските и технологическите отдели в заводите да се укрепят с кадри, взети от институтите. Правилно ще бъде още по-широко да се развива практиката групи от научни работници и проектанти да се изпращат в заводите до пълното внедряване на разработените от тях изделия, като получават своето възнаграждение в зависимост от резултатите в производството.

В изпълнение на решенията на Мартенския пленум на Централния комитет на партията и указанията на др. Тодор Живков е извършена комплексна разработка по териториалната специализация, концентрация и селищно устройство на Софийския териториално-производствен и научен комплекс. С проекта за териториалната концентрация и специализация се предвижда на досега съществуващите 764 площадки да се изградят 12 научно-производствени зони с отраслова специализация. По този начин само от капитални вложения ще стане възможно да се икономисат 264 000 000 лв. Благодарение на разработката стана възможно да се образува териториален район Кремиковци, който вече функционира върху територията на едноименната селищна система. По този път още по-резултатно ще се осъществява териториалното управление на най-големите мощности у нас за производство на черни и редки метали и свързаните с това строителни, транспортни и други обслужващи дейности.

В своя доклад др. Станко Тодоров говори с голяма загриженост за увеличение на валутните постъпления на страната. Ние си даваме сметка за огромната работа, която предстои да се извърши, и вземаме необходимите мерки да поемем своя дял за решаването на тази задача. Голяма част от предприятията, организациите и районите вписаха в своите валутни програми допълнително разкрити резерви. Сега задачата е те да бъдат реализирани. В тази работа най-активно са включени специалистите, ръководните дейци и хиляди трудещи се. Ние вярваме, че в това отношение през тази година ще се постигнат много по-големи успехи.

В чест на Националната партийна конференция се разгръщат много творчески инициативи на трудещите се. Разгаря се социалистическото съревнование за ритмично и предсрочно изпълнение на плана. В нашия Благоевски район например под ръководството на партийните комитети и партийните организации са създадени и се създават реални условия планът за първото тримесечие да бъде изпълнен един ден по-рано, а за годината — най-малко 4 дни. В нашия район, както и в другите столични райони, се полагат мно-

го усилия занапред в столицата да няма изоставащи трудови колективи. Всичко това без съмнение ще допринесе за още по-успешното разгръщане движението на трудещите се за предсрочно изпълнение на седмата петилетка. Решаващо условие за това е осъществяването на забележителните идеи и разработки на др. Тодор Живков за образцова социалистическа организация на труда.

Другарки и другари народни представители! На Националната партийна конференция столицата ще се яви с положителна равностметка от работата след Единадесетия конгрес и Юлския пленум.

Позволете да ви уверя, че трудещите се от София ще изпълнят всички задачи и заръки, които ще се поставят пред тях от Националната партийна конференция, Централния комитет на партията и от нашето правителство.

Одобрявам отчета на правителството за 1977 г. и ще гласувам за неговото приемане.

Благодаря за вниманието. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата др. Хамди Мустафов — народен представител от Разградски окръг.

Хамди Мустафов: Другарки и другари народни представители! Убеден съм, че всеки от нас, след като изслуша отчета на правителството за 1977 г., е обладан от законна гордост, породена от изложените в отчета забележителни успехи в обществено-икономическото и културното развитие на Народна република България през 1977 г. Тези успехи издигат нашата страна до положението да се съревноваваме по редица показатели с напреднали в икономическо и културно отношение страни. Основен критерий за социално-икономическото развитие на една страна е ежегодният ръст на националния доход. Ние чухме, че дори и през неблагоприятната за нас 1977 г. националният доход на Народна република България е нараснал с 6,3 на сто в сравнение с 1976 г. И което е още по-важно, този прираст е осъществен главно за сметка на увеличената обществена производителност на труда със 7 на сто.

Не говори ли това за ентузиазирания труд на нашата работническа класа и на трудещите се селяни, кооператори, механизатори, на инженерно-техническата интелигенция, намерили под ръководството на Българската комунистическа партия в условията на социалистическото общество простор за цялостна изява на техния ум и талант? А малко ли други положителни показатели бяха посочени от председателя на Министерския съвет, които радват всяко честно българско сърце?

Да вземем себестойността. Тя е намалена с 1 процент, материалните разходи са намалени с 1,5 процента, а фондовете за потребление са увеличени с 5 на сто, стокообменът на международния пазар е увеличен с 13 процента. Тези цифри говорят за порасналата ефективност на цялото народно стопанство. Това в крайна сметка се отразява върху личния бюджет на трудещите се и оказва решаващо влияние за повишаване на тяхното жизнено равнище.

Това са големи успехи на народната власт, на правителството, за които то се отчита пред Народното събрание с чувство на достойно изпълнен пред народа дълг. Успехите през миналата година са още една крачка в изпълнение решенията на Единадесетия партнен конгрес, за изграждане на развито социалистическо общество у нас.

Наред с тези безспорни успехи ние не можем да не се тревожим от факта, че планът за селското стопанство за 1977 г. не е изпълнен, че е произведена с 6 на сто по-малко селскостопанска продукция в сравнение с 1976 г. От много години ние за пръв път отчитаме, че планът за селското стопанство не е изпълнен. Макар това неизпълнение да е причинено и от редица неблагоприятни климатични условия, то ни безпокои, защото се отразява пряко върху трапезата на всяко българско семейство. Зад чисто обективните причини обаче се крие и твърде голям процент човешка непредвидливост и неорганизираност. Недостатъчно се използва материално-техническата база на нашето социалистическо селско стопанство, съществуват слабости в организацията на труда, с които се примиряват редица ръководни звена.

Ние не бива да оставаме безразлични и към такива факти, посочени в отчета на правителството, като непълното използване на режимното време на машините. В промишлеността то е едва 70 на сто, а в строителството малко повече от половината. Неоправдано висока все още е материалоемкостта в някои производства, не се изпълнява планът за редица промишлени изделия. Тези, както и редица други негативни факти в изпълнението на плана, потвърждават правдивостта на изразената от др. Тодор Живков тревога в докладната му записка до Политбюро от 26 август м. г. за задълбочаващото се противоречие между нарастващите възможности на нашата икономика, от една страна, и състоянието на субективния фактор, от друга.

Наш дълг като народни представители е да споделим тревогата на правителството от затрудненията, породени от субективни фактори, и да подкрепим усилията му за тяхното бързо преодоляване. Крайно време е да се създаде непримиримост и нетърпимост не само към посочените слабости, но и към самите носители на тия отрицателни явления.

В това отношение реална помощ могат и трябва да окажат и обществените организации. Като най-масова общественно-политическа организация Отечественият фронт е призван да разгърне широка разяснителна и организаторска дейност сред населението по местоживеене за успешно изпълнение на стопанските задачи, поставени от Единадесетия конгрес на партията, залегнали в седмата петилетка.

Другарки и другари народни представители! Сега Отечественият фронт участва най-активно във формирането на селищните системи и разгръща широка дейност във всички свои звена — от Националния съвет до низовите организации — за успешното изпълнение на постановлението за самозадоволяване на населението със селскостопански продукти. Вземат се мерки да се осигури най-пълно използване на земята и труда на всички категории от населението. Досега са издирени и картотекирани близо 800 хил. дка неизползувана земя и почти половината вече е предадена за обработване от граждани и предприятия.

Комитетите и организациите на Отечествения фронт подпомагат съответните органи за насищане на придворното стопанство на кооператорите и работниците от аграрно-промишлените и промишлено-аграрните комплекси с максимален брой животни. В това отношение Националният съвет на Отечествения фронт, съвместно с Централния комитет на комсомола и ръководството на Централния кооперативен съюз, с подкрепата на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и Министерството на народната просвета приеха специално решение за развитие и на зайцевъдството като допълнителен източник на месо за нуждите на населението и за износ. Тази година ние ще се стремим да произведем 2500 т заешко месо, а до края на петилетката то трябва да достигне 10 хил. т.

Насърчителни са резултатите и от всенародното движение за приветлива и културна обстановка в населените места. Само миналата година над 2 милиона домакинства поеха лични обещания и участваха в благоустрояването на жилища, паркове, улици и други. През 1976 г. населението е дало над 26 милиона трудовни за тази високоблагородна и патриотична цел. Но тук веднага трябва да добавим, че все още този доброволен труд на гражданите не е достатъчно ефективен. Не е създадена стегната организация за правилното му използване, поради което в много случаи напразно се пилее времето на хората и набеязаните цели не се постигат. Сега нашите усилия са насочени за предварителна съгласуваност, точно планиране и добра организация за правилно и пълно оползотворяване на доброволния труд, за да има от него както възпитателен, така и конкретен икономически ефект.

Не по-малка е помощта и отговорността на Отечествения фронт в изграждането на жилищни домове по стопански начин, на детски заведения, спортни площадки и в изкупуването и оползотворяването на вторичните суровини. Само през последните две години със съдействието на Отечествения фронт са изкупени и предадени на народното стопанство над 2300 хил. т вторични суровини. Това е реален принос за увеличаване суровинната база на нашата страна. В това направление може да се постигне още повече. Ние полагаме непрестанни усилия за създаване навици и у хората, от най-малките до най-възрастните граждани на отечеството, да се събират всички полезни отпадъци, за да се връщат те на народното стопанство като ценна суровина.

В отговор на обръщението на Централния комитет на партията по инициатива на Националния съвет на Отечествения фронт, Централния комитет на комсомола и колегиума на Министерството на енергетиката бе приет призив за разгръщане на всенародно движение за икономично изразходване на електроенергията. Извършената досега дейност вече дава известни резултати. Нашата организаторска и политическа работа е насочена за конкретна разяснителна работа сред населението, за да създадем трайни навици и традиции у всеки гражданин за разумно и пестеливо използване на електроенергията и горивата.

Бързата индустриализация у нас създаде много трудности по опазване на природната среда, с които ние трябва безусловно да се преборим. Аз споделям тревогата в отчета на правителството по този въпрос. Не са достатъчни само приетите добри програми на ведомства, объединения, комбинати, заводи и предприятия, а са нужни конкретни дела. Комитетът по опазване на природната среда при Министерския съвет като държавен орган, колкото и да е дееспособен, не е в състояние сам да се справи с тази голяма задача, ако цялата наша общественост не създаде обстановка на непримиримост към всички ведомства и лица, които не опазват нашата природа. И тук Отечественият фронт съвместно с другите обществени организации дава своя немалък принос, за да не се допуска замърсяване на ведрото българско небе, на чистите води и красивата ни природа.

Другари, разнообразната дейност на Отечествения фронт даде основание на др. Тодор Живков на проведения преди десетина дни пленум на Националния съвет да изрази положителната оценка на Централния комитет на партията за народополезната работа на Отечествения фронт за изпълнение на редица стопански задачи. Тази висока партийна оценка беше посрещната със задоволство от отечествено-фронтниците в цялата страна и с разбирането, че тя още повече ни задължава. Единни и сплотени около политиката на

партията и нейния Централен комитет, ние не ще пожалим сили и енергия за претворяване в живота предначертанията на Единадесетия партнен конгрес и на Юлския пленум на Централния комитет на партията.

Другарки и другари народни представители! Пред нас е Националната партийна конференция. Тя ще приеме важни решения, които ще създадат още по-благоприятна обстановка за творческа изява на народа, ще улеснят дейността на правителството за преодоляване на съществуващите затруднения, за да вървим още по-уверено по пътя на зрялото социалистическо общество.

От името на Отечествения фронт искам да ви уверя, че ние ще оказваме още по-пълна подкрепа на правителството и на всички органи на народната власт, ще направим всичко, което е по силите ни за изпълнение решенията на Единадесетия партнен конгрес и Националната партийна конференция, за изграждането на развитото социалистическо общество в нашата родина — Народна република България.

Приемам с удовлетворение отчета на правителството. Одобрявам проекта за решение, предложен от парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз, и ще гласувам за него.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата др. Иван Панайотов — народен представител от Старозагорски окръг.

Иван Панайотов: Другарки и другари народни представители! С интерес и внимание изслушах отчета за дейността на правителството през 1977 г. — една положителна равностметка за стореното от Министерския съвет в изпълнение решенията на Единадесетия конгрес на партията и Юлския пленум на Централния комитет.

Както се вижда от отчета, правителството е извършило широка и разностранна дейност за повишаване икономическата мощ на нашата страна, на материалното и културното благосъстояние на народа, за утвърждаване и разширяване международния престиж и авторитет на Народна република България.

Безспорно най-главното и съществено, което характеризира дейността на правителството, е неговата работа по провеждане икономическата политика на партията и по-конкретно в осъществяване девиза на седмата петилетка — повишаване ефективността и качеството на произвежданата продукция. И действително през изтеклата година, макар и съпроводена с много трудности, Министерският съвет е по-

лагаал непрекъснатата грижи, за да се усъвършенствува управленческата дейност, за да бъде тя по-ефективна и непосредствено свързана със задачите, които имаше да решава нашата страна. Налице беше стремеж съвременно да се откликва както на поставените задачи, така и на възникналият трудности при провеждане на партийната политика.

През годината Министерският съвет прие изключително важни решения. Имам предвид постановленията след Мартенския пленум на Централния комитет за изграждането на селищните системи, след Декемврийския пленум за самозадоволяване на селищните системи с плодове, зеленчуци, месо, мляко, риба и особено постановлението за усъвършенствуване технологиите на планирането в съответствие с докладната записка на др. Тодор Живков. Тези правителствени решения ще имат важно практическо значение не само за тази, но и за следващата година. По тях през годината беше извършена широка и разностранна дейност. С разработването на инженерните проекти, макар и в непълна степен, бяха разкрити значителни резерви в народното стопанство. Само в нашия окръг чрез инженерните проекти се увеличи чистата продукция с близо 18 млн. лв. и печалбата с 9,5 млн. лв. Слага се добро начало във внедряване системата за самозадоволяване на селищните системи. Интересът към този въпрос все повече се превръща в общонароден интерес, в задача на държавните и на всички обществени и стопански организации.

Освен това Министерският съвет се стремеше бързо да реагира на поставените въпроси и възникналите трудности, свързани с изпълнението на утвърдените от Народното събрание народностопански план и бюджета на страната. То полагаше усилия този стил и метод на работа да се утвърждава и в работата на другите ведомства. Всичко това безспорно способствуваше за по-успешното изпълнение на поставените задачи.

Както бе отчетено в доклада на др. Станко Тодоров, реализираният прираст на националния доход и особено показателите за повишаване ефективността и качеството на произвежданата продукция създават реални предпоставки за достигане на набелязаната програма за седмата петилетка.

Много конкретна и целенасочена работа беше проведена от правителството след неблагоприятната година за изхранване на селскостопанските животни. Благодарение именно на тези мерки, както беше посочено, не бе допуснато намаляване на поголовията на животновъдството, налице са и предпоставки за изпълнение на продукцията от животновъдството. Всичко това укрепва авторитета на правителството, утвърждава го като дееспособен орган в системата на държавното управление.

Искам също така да изразя задоволството си, че през годината Министерският съвет реши редица важни въпроси, свързани с по-нататъшното развитие на нашия окръг.

С приетите по лична инициатива на др. Тодор Живков постановления за електронизацията на народното стопанство, за развитието на хидравликата и особено с постановлението за усвояване и приложение на промишлените манипулатори и роботи се откриват изключително благоприятни условия за издигане на качествено нова основа промишлеността в Старозагорски окръг. Благодарение на традициите, натрупания опит и високата квалификация на работническата класа на нашия окръг имаме основания да уверим Централния комитет на партията и Министерския съвет, че възложените ни задачи в тези най-нови направления на промишлеността успешно ще бъдат изпълнени. Сега под ръководството на окръжния комитет на партията в окръга се провежда много конкретна работа, за да се създадат необходимите организационни, материално-технически предпоставки за осъществяване на поставените ни задачи.

Много конкретна и съществена е помощта, която получаваме от Министерския съвет за укрепване и по-нататъшно развитие на енергийния комбинат „Марица-изток“. Утвърдената от правителството комплексна програма създава условия за решаване не само на производствените, но и на всички въпроси, свързани с изграждане инфраструктурата на селищата, влизащи в системата на комбината.

Пълно разбиране ние получихме от Министерския съвет и при приложение на приетата от нас програма за концентрацията и специализацията в основните отрасли на нашата икономика. Създават се условия за по-пълно използване предимствата на териториалната мултипликация.

На тези грижи и внимание трудовете хора от окръга се стремят да отговорят с конкретни дела. През 1977 г., като изключим селското стопанство, всички останали отрасли изпълниха поставените им годишни задачи. Освен това по темпове на развитие окръгът се нарежда на едно от първите места в страната. По реализираната чиста продукция, обществената производителност на труда и печалбата окръгът се доближава плътно до набелязаните показатели в петилетния план.

Разбира се, не липсваха и слабости, неизползувани възможности, които намаляваха приноса ни в развитието на националната икономика. Много повече ние бихме могли да направим за по-пълното използване на създадените основни производствени фондове, за повишаване производителността на труда и особено за повишаване качеството и ефективността на общественото производство. В окръга са създадени огромни производствени фондове за размерите на на-

шата страна, които вече надхвърлят 20,5 млрд. лв. При правилна организация на труда и използването ѝ ние бихме могли да създадем значително повече материални блага. Съществени недостатъци съществуват в селското стопанство на нашия окръг и в някои от обслужващите отрасли. Ние не изпълнихме програмата за производството на фуражно зърно. Ниска е ефективността на поливните площи. Практически ние получаваме от поливните площи толкова продукция, колкото и от сухите площи. Бавно се извършва реконструкцията и модернизацията на старозагорската напоителна система. Създадена преди близо 30 години, тя е износена и морално, и физически. Вместо да създава условия за увеличаване интензивността на земеделието, тя се явява пречка за внедряване на техническия прогрес и промишлените технологии в селскостопанското производство. По тези въпроси окръжният комитет на партията и окръжният народен съвет вземат практически мерки, за да може през тази и следващите години в много по-голяма степен да се увеличи нашият принос в изпълнението на конгресните решения.

Другарки и другари народни представители! Бих искал да поставя някои въпроси, по които се налага по-активната намеса на Министерския съвет и централните ведомства.

Миналата година при разпределението на плана Министерският съвет утвърди списък на тъй наречените валутни заводи и предприятия. На тези заводи се даваше пълно предимство в материално-техническото снабдяване и кооперираните доставки. И това даде добри резултати. За съжаление това решение обаче не се изпълняваше докрай. Типичен пример в това отношение беше Заводът за запаметяващи устройства в Стара Загора. Това е един крупен завод за размерите на нашата страна, чиято износна продукция през миналата година достигна 140 млн. лв. Заводът обаче през цялата година изпитваше затруднения при доставката на комплектуващи възли и детайли главно поради това, че мощностите на предприятията-доставчици не отговаряха на потребностите на завода. Това налагаше да се полага много извънреден труд, затрудняваше се изпълнението на износната програма. Струва ми се, че тази пречка не е преодоляна изцяло и през тази година, когато програмата му е значително увеличена — 312 млн. лв. Такива затруднения имаше в работата и на други заводи и предприятия. Трябва да се засилят координационните функции с оглед да се обезпечи ритмично снабдяване, особено на такива крупни производствени на износна продукция.

Вторият въпрос се отнася до изпълнението на комплексната програма за развитието на комбината „Марица-изток“. Нашето впечатление е, че се изостава с изграждането на мощностите за производство на въглища съобразно потреб-

ностите на електродобива. Ако не се преодолее това изоставане, съществува реална опасност да се затрудни снабдяването с въглища на новите мощности на ТЕЦ „Марица-изток“—3 и особено след разширението на ТЕЦ—2. Освен това не се изпълнява цялостно програмата и в обслужващата сфера. Особено много се забавя водоснабдяването на комбината. Налага се този въпрос да бъде отново разгледан в Министерския съвет, за да се вземат мерки за ускоряване изпълнението на програмата.

Като народен представител и председател на окръжен народен съвет бих искал да поставя още два въпроса:

На народните съвети е предоставено правото и задължението да се грижат за развитието на обслужващата сфера. И това е правилно. Считам обаче за неправилно да се регламентира строго структурата на обслужващите предприятия. Това право по мое убеждение трябва да се предоставя на съответните териториални партийни и държавни органи, които съобразно специфичните условия да изграждат своите обслужващи предприятия. Не по структурата, а по реалните резултати да се съди за ефективността особено на обслужващата дейност.

И, второ, все още не е преодоляна инерцията да се регламентира създаването на много комисии към народните съвети. С различни решения сега към народните съвети са създадени над тридесет и пет комисии. Разбира се, комисии по особено важни проблеми ще се създават и занапред. Но не бива да не се взема пред вид, че в много случаи създаването на комисии намалява или най-малко създава условия да се намалява отговорността на съответните ведомства за изпълнение на определените им задачи.

Предлагам, първо, да се доведе докрай подетата миналата година от Министерския съвет инициатива да се съкратят някои от комисии, които фактически не способствуват за подобряването на работата.

Второ, Министерският съвет да се въздържа да регламентира създаването на подобни комисии.

Другарки и другари! Като изразявам още веднъж своето пълно одобрение и съгласие с отчета на правителството, от името на своите избиратели, от името на комунистите и сдружените земеделци от нашия окръг, от името на всички трудещи се искам да уверя Централния комитет на партията, Народното събрание и Министерския съвет, че ще положим всички усилия за изпълнение на поставените задачи за тази и следващите години на седмата петилетка, както и решенията на предстоящата Национална партийна конференция.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата др. Надежда Ангелова Панайотова — народен представител от Русенски окръг.

Надежда Панайотова: Уважаеми другарки и другари народни представители! На настоящата сесия на Народното събрание ние обсъждаме дейността на правителството за 1977 г. — втората година на седмата петилетка.

Благоприятната международна обстановка, политическият и трудов ентусиазъм за изпълнение решенията на Единадесетия конгрес и Юлския пленум на Централния комитет на партията, чествуването на 60-годишния юбилей на Великата октомврийска социалистическа революция бяха главните предпоставки за осъществяване политиката на партията, за бърз растеж на икономиката, за все по-пълното задоволяване на материалните и духовните потребности на народа.

Отчетът на правителството дава пълна картина както за осъществяването на социално-икономическата политика на партията, така и за международната дейност на държавата, осъществявана под прякото ръководство на Централния комитет на Българската комунистическа партия. В него са разгледани аргументирано и критично в духа на изискванията на Юлския пленум на Централния комитет както постиженията, така и все още нерешените проблеми и съществуващите недостатъци в дейността на държавните и стопанските органи и организации.

Изминалата втора година на петилетката бе наистина година на борба, година на възход, както др. Станко Тодоров подчерта в изложението си. Тя е още едно потвърждение на истината, че Народна република България се развива с динамични и устойчиви темпове. Равносметката показва развитиe на икономиката, нараснало жизнено равнище, укрепнал международен авторитет.

Другарки и другари! Във всенародния поход за успешно изпълнение решенията на Единадесетия конгрес и на Юлския пленум на Централния комитет активно се включиха и трудещите се от Русенски окръг. Организаторската и политическата работа за осъществяване на стратегическата задача на петилетката „Ефективност и качество — качество и ефективност“, модернизацията и реконструкцията, концентрацията и специализацията и приложението на научно-техническите постижения допринесоха за мобилизирането на силите в окръга за изпълнение на обещанията за 1977 г. и реализиране на предвидения висок темп на развитие на икономиката.

Под ръководството на окръжния комитет на Българската комунистическа партия, окръжния народен съвет, професью-

зите, комсомолските органи и организации стопанските ръководства насочиха социалистическото съревнование към разгръщане инициативата, творчеството и трудовата надпревара в колективите за достойна среща на 60-годишния юбилей от Великата октомврийска социалистическа революция. Инициативата на 18-те тъкачки от завод „В. Пискова“ за предсрочно изпълнение на петилетния план, на 7-те младежки производствени бригади от Завода за печатни платки, 10-те изтеглячи от завод „Жити“ за изпълнение на годишната производствена програма беше широко подета и се превърна във всеобщо движение на трудещите се в окръга, в което се включиха с лични и колективни обещания всички трудови колективи. В резултат на това въпреки неблагоприятното влияние на природните условия и конюнктурата на международните пазари окръжната икономика продължи да се развива успешно и през 1977 г. Печалбата нарасна в сравнение с 1975 г. с 38,5 на сто, а чистата продукция — с 26,5 на сто. Обществената производителност на труда бе повишена с 25,4 на сто, като целият прираст на чистата продукция се постигна за сметка на повишената производителност на труда.

Разшири се внедряването на научно-техническите постижения, издигна се равнището на технологиите и на тази основа се засили процесът на интензификацията на окръжната икономика. Продължи изграждането на материално-техническата база по пътя на модернизацията, реконструкцията и разширението. Влязоха в експлоатация допълнителни мощности в ХЗ „Гаврил Генов“, фабрика „Фазан“, Млекозавода и други промишлени, селскостопански и социално-битови обекти.

Промислеността изпълни годишния си план за обема на общата промишлена продукция със 101,7 на сто и даде на народното стопанство над плана промишлени изделия за 17 575 хил. лв. Положителни изменения настъпиха и в качеството и техническото равнище на продукцията.

Делът на изделията с оценка „К“ и „1“ нарасна на 58,5 на сто при план 50,6 на сто. Усвоиха се и се произвеждат важни за икономиката на страната изделия и производства, като самоходен силажокомбайн КСС—100, агрегатни машини, редуктори, висококачествени хидравлични масла, алуминиев сулфат и други. Обнови се асортиментът от артикули в леката промишленост с по-високи потребителски качества. Въпреки постигнатите успехи планът за някои изделия в натурално изражение не се изпълни, например за тухли, мебели, сборен стоманобетон, плодови и зеленчукови консерви, захар, сирене и други, което се отрази неблагоприятно в снабдяването на народното стопанство и населението.

Анализът на използването на основните фактори на производството и изпълнението на качествените показатели показва, че постигнатата ефективност не отговаря на технико-икономическите възможности на резервите, криещи се в нашата промишленост. Главната причина е преди всичко в субективния фактор. Ключът за преодоляване на изоставането на субективния фактор и за бързото решаване на проблемите за ефективността е подходът, посочен в докладната записка на др. Тодор Живков и в речта му от 25 януари т. г. за усъвършенстване плановото ръководство на икономиката и социалистическата организация на труда. С цялата си отговорност пред нас се изправя задачата да развием в небивала досега степен активността на научните работници, на специалистите, на целите колективи, за впрягане в действие на науката и техническия прогрес, от една страна, и, от друга — социалистическата организация на труда.

Как стои при нас въпросът за усъвършенстване на социалистическата организация на труда. Ние имаме предприятия с традиции в приложението на бригадната организация като Завода за печатни платки, завод „В. Пискова“, завод „Арда“, месокомбинат „Родопи“. Радостно е да отбележа, че в Завода за печатни платки благодарение на внедрените нови форми на организация на труда производителността на труда се увеличи с 25 на сто.

Бюрото на окръжния комитет на Българската комунистическа партия утвърди мероприятия за повсеместно внедряване в леката промишленост на бригадната организация и на многомашиното обслужване по примера на героя на социалистическия труд Лиляна Димитрова, на опита на завода „Фридрих Енгелс“ в машиностроенето. Необходимо е обаче да се осъществи огромна политическа и организаторска работа, да се приложи индивидуалният подход към хората за внедряване на новата организация на труда, на стопанската сметка и съревнованието в органическо единство, на основата на материална и морална заинтересованост и отговорност, да се извърши прелом в работата за ефективно използване на всички фактори и ресурси на производството.

В резултат на мероприятията, набелязани от окръжния комитет на Българската комунистическа партия и изпълнителния комитет на окръжния народен съвет през 1977 г. в селското стопанство се разгърна широко движение за повишаване културата на земеделието. Във всички комплекси се вземаха мерки за осигуряване на механизатори на двусменна работа на селскостопанските машини. Добри резултати се постигнаха в производството на пшеница и ябълки. Неблагоприятните климатични условия и природните бедствия

ни лишиха от очакваните високи добиви от царевица, цвекло, грозде, зеленчуци и други, планът за които не се изпълни. В животновъдството работата протече при много трудности. Фуражният баланс поради неблагоприятните условия в растениевъдството не беше обвързан. Това наложи промени в структурата на дажбите на преживните животни, като се завиши делът на грубите фуражи. При това се изпълни и планът за месото, яйцата и вълната, а не се изпълни планът за млякото.

Мерките, които се вземаха за преминаване към целогодишно дву- и трисменно използване на селскостопанската техника и въвеждането на типизирано хранене на преживните животни, ще доведат до изпълнение на отговорните задачи по производството на селскостопанска продукция през 1978 г.

Осъществи се по-нататъшното повишаване на жизненото равнище на народа. Паричните доходи на лице от населението нараснаха спрямо предходната година с 4 на сто, като стокооборотът на дребно с 5,2 на сто, а ръстът на битовите услуги достигна 41,1 лв. на човек срещу 38,4 лв. през 1976 г.

За изпълнение на пусковите жилищни обекти бе създадена изключителна концентрация на работници и материални ресурси, особено в края на годината, когато бе възможно отделянето им от земетръсните обекти. Със задоволство трябва да отбележим вложения труд от бригадирите, чийто брой през 1977 г. достигна 3958 души. Общите усилия изведоха окръга от последно място за шестмесечното по изпълнение на пусковата жилищна програма на едно от челните места в края на годината, като бяха завършени 1905 апартамента при план 1896. Едновременно с това се изпълни пусковата програма за детските заведения — 6 детски градини с 900 места и една детска ясла със 120 места.

През годината с предимство се работеше за отстраняване последиците от земетресението в силно засегнатите райони на окръга. Само за възстановяването на сградите в населените места е извършено строителство за над 5 млн. лв.

Големи усилия бяха положени за изпълнение на строителната програма по благоустрояването на населените места. През 1977 г. започна строителството на един от големите национални обекти — Завода за тежко машиностроене. Първите задачи, свързани с подготовката на площадката за строителството, бяха изпълнени в срок и с високо качество.

В транспорта и съобщенията специално внимание бе обърнато на факторите, обуславящи ефективността, а имен-

но усъвършенствуването на единната транспортна система, контейнеризацията и палетизацията, комплексната механизация на товарите и др. Създаденото през 1977 г. смесено българо-съветско предприятие „Дунайтранс“ оказва положително влияние върху интеграцията между параходството на двете страни за намаляване непроизводителните престои и ускоряване на товарно-разтоварните работи. Подобри се транспортното обслужване в окръга. Транспортните предприятия изпълниха плана за приходите 102,7 на сто, за превоз на товари — 103,7 на сто и за превоз на пътници — 100,8 на сто. Прензиплява се обещанието за икономия на материали и суровини.

Дейността в областта на съобщенията се осъществява в съответствие с утвърдения план. Сега 21 селища са включени в окръжната автоматична група.

Чрез търговската мрежа и заведенията за обществено хранене на населението са продадени с 5,6 на сто повече стоки, отколкото през 1976 г. Планът за годината е изпълнен 100,5 на сто. Определени успехи се постигнаха и в областта на образованието, науката, културата и здравеопазването.

Постигнатите резултати обаче, както се посочи в отчета на правителството, не отговарят на възможностите на страната, в това число и нашите успехи — на възможностите на окръга. Не бяха изпълнени някои натури и качествени показатели, не се направи всичко за укрепване на трудовата дисциплина, за изпълнение програмата за икономия на материали и енергия, за ритмично снабдяване с материали.

Другарки и другари народни представители! Машабността и сложността на задачите за третата година на петилетката са големи, но те са реални и изпълними. Например през 1978 г. окръгът трябва да осигури чиста продукция за 611 млн. лв. и 355 млн. лв. печалба, а обществената производителност на труда да достигне 5331 лв. Изпълнението на плана за 1978 г. е решаващо в борбата за успешното претворяване на задачите за седмата петилетка. Това изисква още по-голяма деловитост, творчески размах и пълна мобилизация на всички сили. От изключително важно значение е да осигурим изпълнението на плана всеки ден, по всички показатели, на всяко работно място.

Като споделям с вас постигнатите резултати в обществено-икономическото развитие на Русенски окръг, искам да изразя от името на всички трудещи се подкрепата на мъдрата политика на нашата партия и правителство за всестраниното нарастване икономическата мощ на страната, за увеличаване на промишленото и производство и постигането на по-го-

леми успехи в науката, културата, за повишаване жизнено-то равнище на нашия народ.

Позволете ми да изразя горещата благодарност на всички трудови хора за всеотдайните грижи от страна на Централния комитет на Българската комунистическа партия и правителството за комплексното развитие и възход на Русенски окръг.

В заключение искам да уверя Централния комитет на Българската комунистическа партия и Народното събрание, че както досега, така и в бъдеще трудещите се от Русенски окръг ще бъдат единни и здраво сплотени около Централния комитет на партията, ще изпълнят с чест решенията на Единадесетия конгрес и Юлския пленум на Централния комитет, достойно ще посрещнат Националната партийна конференция.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Атанас Димитров: Другарки и другари народни представители! Други записали се за изказване няма. Желает ли някой да вземе думата? — Няма желаещи. Заключение по отчета няма да се прави.

Преди да пристъпим към гласуване на проекторешението, ще ви прочета предложенията за изменение и допълнение на текста:

(Пректорешението — приложение № 2, I)

На страница 1, абзац 3, второто изречение да добие следната редакция: „Въпреки редицата неблагоприятни условия, пролетните измръзвания, засушаването, градушките, ранните слани, двете земетресения, поскъпването на основните суровини, материали и съоръжения, купувани от капиталистическите страни, благодарение на правилната политика на Българската комунистическа партия, на ентузиазирания труд на народа, на братската и безкористна помощ на Съветския съюз и взаимопомощта с другите социалистически страни икономиката на страната продължи да се развива по интензивен път, с високи и стабилни темпове.“

И на страница втора, 4 абзац, текстът да добие следния вид: „Изпълнява се програмата за опазване и възстановяване на природната среда в духа на приетите от Държавния съвет по този проблем Основни насоки.“

Има ли други предложения по проекта за решение? — Няма.

Пристъпваме към гласуване. Моля народните представители, които приемат предложеното проекторешение по отче-

та на председателя на Министерския съвет с допълненията, да вдигнат ръка. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно. (*Ръкопляскания*)

(*Текстът на решението — приложение № 2, II*)

Другарки и другари народни представители, с това дневният ред на седмата сесия е изчерпан. Закривам заседанието.

(*Закрито в 10 ч. и 05 м.*)

Заместник-председател: **Ат. Димитров**